

Силабус
навчальної дисципліни
Історія України
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Марина АНТОЦАК
Посилання на сайт	http://bdpu.org/opp/
Контактний тел.	+380964137992
Е-mail викладача:	mberezhna1966@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця, 14.25-15.50

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	18	18	54	екзамен

Семестр: 1

Мова навчання: українська

Ключові слова: Україна, історія, історичні джерела, Київська Русь, Галицько-Волинська держава, литовсько-польська доба, козацька доба, Руїна, Запорізька Січ, Гетьманщина, український національний рух, Перша світова війна, Українська національно-демократична революція, Універсали УЦР, УНР, ЗУНР, УРСР, Голодомор, Друга світова війна, УПА, радянська індустріалізація, колективізація, радянська, «відлига», епоха «застою», дисидентський рух, «перебудова», суверенітет, незалежність, Конституція України, Революція Гідності, Оранжева революція, Євромайдан, анексія, російська агресія.

Мета та предмет курсу: опанувати історичними знаннями, закономірностями історичного розвитку, ознайомленні з новими підходами до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища; актуалізації, систематизації та поглиблення історичних знань здобувачів з історії України.

Завдання вивчення дисципліни «Історія України» полягає у тому, щоб ознайомити студентів з основними історичними періодами становлення українського суспільства та держави Україна, формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять і категорій курсу, оволодіння сучасними методами історіографічного аналізу, розуміння тенденцій політичної, соціально-економічної та культурної трансформацій України.

Предмет навчальної дисципліни: історичний розвиток українського суспільства та державотворчих процесів в Україні в історичній ретроспективі.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК 02. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

Зміст курсу:

Змістовний модуль 1. Історія України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.

Тема 1. Найдавніші землероби та скотарі на території України. Давні слов'яни.

Тема 2. Княжа Русь-Україна

Тема 3. Українські землі в складі Литовського князівства, Польщі, Угорщини та інших країн.

Тема 4. Україна у XVII-XVIII ст.

Змістовний модуль 2. Україна у XIX на початку XX ст.

Тема 5. Інкорпорація українських земель до складу Російської та Австрійської імперій.

Тема 6. Національно-визвольний рух у XIX на початку XX ст.

Тема 7. Українська революція

Тема 8. Моделі української державності 1917-1922 рр.

Змістовний модуль 3. Новітня історія України

Тема 9. Українська РСР у 20-50-ті роки ХХ ст.

Тема 10. Українська РСР у 60-80-х рр. ХХ ст.

Тема 11. Державотворчі процеси в Україні в 1991-2000-х рр.

Тема 12. Україна в умовах російської агресії (2014-2023).

Методи навчання: Словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда-повідомлення, ілюстрування), демонстрування, самостійне спостереження, проблемного викладання, частково-пошукові, проблемна дискусія, опора на життєвий досвід студента; практичні (практичні роботи, дослідні роботи).

Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; мультимедійний проектор Optima GT 1080e; екран; окуляри віртуальної реальності.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
---	--------------------

90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;

- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

- «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

- «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- «E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

- «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

- «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Педагогічний контроль за навчально-професійною діяльністю студентів здійснюється в таких формах:

а) поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури та першоджерел, конспектування першоджерел, написання есе, підготовка доповідей, письмові відповіді на проблемні запитання, складання презентацій тощо);

б) оцінка за залік виставляється наприкінці семестру на основі підсумкового контролю з урахуванням відвідування занять, виступів на семінарах, якості виконання самостійної навчальної роботи.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на семінарських заняттях, балів за самостійну роботу).

Здобувач допускається до модульного контролю за умови виконання всіх семінарських завдань і завдань самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

За весь курс здобувач отримує максимум 100 балів (підсумкова оцінка). Це бали поточного контролю (таблиці 1, 2, 3).

Таблиця 1

Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Лекційні заняття	8		
Практичні заняття	42		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен	50		

Таблиця 2

Розподіл набраних здобувачем балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-25	26-29	30-32	33-39	40-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Лекційне заняття 1	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 2	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 3		1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 4			1	1	1	1	1

Лекційне заняття 5				1	1	1	1
Лекційне заняття 6					1	1	1
Лекційне заняття 7						1	1
Лекційне заняття 8							1
Всього	2	3	4	5	6	7	8
Практичне заняття 1	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,7	3
Практичне заняття 2	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,7	3
Практичне заняття 3	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,7	3
Практичне заняття 4	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,7	3
Практичне заняття 5	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,7	3
Практичне заняття 6	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,6	3
Практичне заняття 7	1	1,5	1,8	1,9	2,4	2,6	3
Всього	7	10,5	12,6	13,3	16,8	18,8	21
Разом максимальна кількість набраних балів	9	13,5	16,6	18,3	22,8	25,8	29

Таблиця 2

Розподіл отриманих здобувачем балів під час самостійної роботи

Самостійна робота	Кількість отриманих балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
Тема 1	0,6	0,9	1	1,2	1,3	1,6	3
Тема 2	0,6	0,9	1	1,2	1,3	1,6	3
Тема 3	0,6	0,9	1	1,2	1,3	1,6	3
Тема 4	0,6	0,9	1	1,1	1,3	1,6	3
Тема 5	0,6	0,8	1	1,1	1,3	1,6	3
Тема 6	0,5	0,8	1	1,1	1,3	1,5	3
Тема 7	0,5	0,8	1	1,1	1,2	1,5	3
Максимальна кількість отриманих балів	4	6	7	8	9	11	21

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Бойко О. Яневський Д. 30 років незалежності України: у 2-х томах. Том 1. До 18 серпня 1991 року. Київ: Фоліо, 2021. 448 с.
2. Бойко О. Яневський Д. 30 років незалежності України: у 2-х томах. Том 2. Від 18 серпня 1991 р. до 31 грудня 1991 року. Київ: Фоліо, 2021. 432 с.
3. Гарін А., Кігіцар І., Кондратенко О. Історія України. Київ: вид-во Центр навчальної літератури, 2017. 240 с.
4. Грицак Я. Подолати минуле. Глобальна історія України. Київ: Портал, 2021. 432 с.
5. Качкан В., Левандовський В., Величко О. Історія України. Київ: Медицина, 2018. 360 с.
6. Костів К. Книги буття українського народу. Вид-во Центр навчальної літератури, 2020. 190 с.
7. Лаврецький Р. Історія України ХІХ-ХХІ століть. Київ: Вид-во Знання, 2017. 375 с.
8. Наш Г. Історія українського народу. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2021. 250 с.
9. Турченко Ф, Турченко Г. Каганов Ю. Історія України (1914-1945). Київ: Вид-во Гельветика, 2021. 368 с.

Додаткові

10. Бажан О., Мицик Ю. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ: Вид-во Кліо, 2020. 288 с.
11. Белебеха І. Національна Україна. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 384 с.
12. Боряк Г., Таїрова-Яковлева Т. Самійло Величко. Літопис. Київ: вид-во Кліо, 2020. 1016 с.
13. Білінський В. Україна-Русь. Книга перша. Споконвічна земля. Київ: Вид-во Богдан, 2015. 384 с.
14. Білінський В. Україна-Русь. Книга друга. Князі галицькі-острозькі. Київ: Вид-во Богдан, 2016. 376 с.
15. Білінський В. Україна-Русь. Книга третя. Українська звитяга. Київ: Вид-во Богдан, 2016. 408 с.
16. Галамай С. Боротьба за визволення України 1929-1989. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2020. 342 с.
17. Дзира Я. Літопис Самовидця. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.

18. Зеркаль С. Руїна козацько-селянської України в 1648-1764-1802 роках. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.
19. Ільєнко І. В пазурах у двоглавого. Українство під царським гнітом (1654-1917). Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
20. Ільєнко І. У жорнах репресій. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2021. 400 с.
21. Історія Української Держави. Гетьманат Ранньомодерної доби. Під редакцією Валерій Смолій. Київ: Видавництво Арій, 2018. 720 с.
22. Історія України, написана у V ст. до нашої ери Геродотом. Київ: Видавництво: ФОП Стебеляк, 2019. 144 с.
23. Касименко О. Російсько-українські взаємовідносини 1648 - початку 1651 р.. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 432 с.
24. Касьянов Г. Незгодні. Українська інтелігенція в русі опору 1960-1980-х років. Київ: Вид-во Кліо Мова, 2019. 272 с.
25. Кісь О. Українки в ГУЛАГУ: вижити значить перемогти: монографія. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2017. 288 с., бібл., іл.
26. Коваль Р. Жінки у визвольній війні. Історії, біографії, спогади. 1917-1930 рр. Київ: вид-во Марко Мельник, 2020. 432 с.
27. Коваль Р. Донбас. Радість і біль 2014-2020. Київ: вид-во Марко Мельник, 2020. 184 с.
28. Кралюк П. Острозький культурний центр та становлення Києво-Могилянської академії. Київ: Вид-во КНТ, 2017. 240 с.
29. Кралюк П. Історія України «без брому». Розвиток державності на українських землях. Київ: Вид-во Фоліо 2020. 432 с.
30. Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 86 с.
31. Недяк В. Україна – Козацька Держава. Київ: Видавництво Еліт Бук, 2016. 1216 с.
32. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 142 с.
33. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Київ: Видавництво: Клуб Сімейного Дозвілля. 2022. - 512 с.
34. Полонська-Василенко Н. Історія України (у 2-х томах). Київ: Либідь, 2017. 1280 с.
35. Прокоп М. Україна і українська політика Москви. Київ: Вид-во Ярославів Вал, 2020. 216 с.
36. Роман Шухевич у громадсько-політичному житті Західної України 1920-1939 рр. Спогади, документи, світлини. Укладач Андрій Сова. Київ: Вид-во Апріорі, 2019. 816 с.
37. Сорока Ю. 100 важливих подій історії України. Вид-во Фоліо, 2019. 208 с.
38. Стецько Я. 30 червня 1941. Проголошення відновлення державності України. Київ: Вид-во Посвіт, 2019. 484 с.

39. Чорний Г. Хто ми є, українці? Київ: Вид-во Ярославів Вал, 2020 224 с.
40. Чухліб Т. Українське козацтво. Золоті сторінки історії. Київ: Кристал Бук, 2015. 398 с.
41. Чухліб Т. Ідеальна держава в Україні? Козацький проект 1710 року. Київ: Києво-Могилянська академія, 2017. 103 с.
42. Чухліб Т., Бачинська О. Козацька Україна. Після зруйнування Запорозької Січі (1775-1905). Київ: Вид-во Арій, 2021. 352 с.
43. Шерер Жан-Бенуа Літопис України або Історія козаків-запорожців та козаків України. Київ: Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 302 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library;
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>;
3. <https://scholar.google.com>;
4. <https://www.irbis-nbuiv.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В. Вернадського;
5. <http://history.org.ua/uk> – Інститут історії України НАН України;
6. <http://archeos.org.ua/> – Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського;
7. <https://www.inst-ukr.lviv.ua/> – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України;
8. https://museum-portal.com/ua/muzeyi/235_nacionalniy-istoriko-arheologichniy-zarovidnik--olviya- – Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія» НАН України;
9. <http://uhj.history.org.ua/uk/home> – Український історичний журнал;
10. <http://eehb.dspu.edu.ua/> – Східноєвропейський історичний вісник;
11. <http://surl.li/gwbizq> – Часопис Української історії;
12. <https://ed-era.com/projects/znohistory/> – Історія України в історіях;
<http://www.history.org.ua/> – Інститут історії України НАН України;
<http://www.historians.in.ua/> – Інтернет-мережа гуманітаріїв в Україні та світі;
<https://localhistory.org.ua/> – сайт Локальна історія;
13. <https://na-skryzhalyah.blogspot.com/> – суспільно-історичний сайт;